

Handelsskolerne har en mere homogen uddannelsesprofil inden for ungdomsuddannelserne end de tekniske skoler. Bortset fra handelskostskoler har alle handelsskoler HHX og den fulde erhvervsuddannelse inden for handel og kontor. De vigtigste forskelle i handelsskolernes uddannelsesprofiler vedrører således udbuddet af korte videregående uddannelser og omfanget af åben uddannelse.

De tekniske skoler dækker ca. 90 forskellige erhvervsuddannelser. Hovedparten af de tekniske skoler udbyder 10-25 uddannelser og enkelte skoler 35-40 uddannelser. 12 uddannelser udbydes i alle amter og ca. 30 uddannelser i 8 eller flere amter, mens ca. 40 uddannelser kun udbydes på et eller to uddannelsessteder. De relativt mange uddannelser med få uddannelsessteder bevirker, at skolehjem har langt større betydning på de tekniske skoler end på handelsskoleområdet. Lidt over halvdelen af de tekniske skoler har således skolehjem. Skolehjem har dermed også stor betydning for de enkelte skolers udbud af landsdækkende eller landsdelsdækkende uddannelser og for opretholdelse af en geografisk spredt lokalisering af skoler. Skolehjem anvendes desuden på forsøgsbasis som et særligt tilbud til frafaldstruede elever, herunder socialt svagt stillede elever. Alle landbrugsskoler er kostskoler, hvilket også har afgørende betydning for disse skolers placering primært i landdistrikter.

Tilskudssystemet for erhvervsskoler tilsigter at opretholde en spredning af erhvervsskoler med lokalfunktioner inden for ungdomsuddannelserne over hele landet. Tilskudssystemet medvirker også til at opretholde de mindre, specialiserede fagskoler. Det skyldes, at skolerne foruden taxametertilskud modtager faste grundtilskud - normalt 2 mio. kr. pr. skole, men for skoler med under 100 årselever dog kun 1,2 mio. kr. For store skoler har grundtilskuddet begrænset betydning, men for små og mindre skoler er grundtilskuddene væsentlige.

En skole med 100 årselever modtager således grundtilskud svarende til 12.000 kr. pr. årselev, en skole med 200 årselever 10.000 kr. pr. årselev, en skole med 500 årselever 4.000 kr. pr. årselev, og en skole med 5000 årselever 400 kr. Kombi-nationsskoler modtager et dobbelt grundtilskud, og grundtilskuddet bliver dermed 8.000 kr. pr. årselev for en skole med 500 årselever.

Hvis to tekniske skoler lægges sammen mister skolerne 2 mio. kr. i grundtilskud. Derimod bevares to grundtilskud, hvis en handelsskole

og en teknisk skole, en handelsskole og en landbrugsskole eller en teknisk skole og en landbrugsskole lægges sammen.

Væsentlige fald i tilgangen til en uddannelse, som vi har set og ser det på landmandsuddannelsen, betyder, at landbrugsskolernes struktur er under pres, når færre elever skal fordeles på det samme antal skoler. Konsekvensen er, at der vil blive brugt relativt flere midler på skoledriften og relativt færre på uddannelsen, hvis skolestrukturen ikke ændres.

Der kan således stilles spørgsmål til, om de nuværende grundtilskud, herunder dobbelttilskud til kombinationsskoler, fremmer en hensigtsmæssig institutionsstruktur.

I øvrigt viser økonomiske analyser ikke en entydig sammenhæng mellem skolestørrelse og skoleøkonomi. Det skyldes bl.a.:

- at skolerne hver for sig satser på en solid økonomi, men ikke på størst mulig overskudsgrad,
- at større skoler i højere grad end små skoler har råd til at anvende ressourcer på udviklingsindsats og på uddannelsesudbud med negative dækningsbidrag af hensyn til skolens samlede uddannelsesprofil, internationalt samarbejde mv.
- at nogle store skoler har en så kompleks karakter, at kravene til den interne ledelse og styring ofte har oversteget stordriftsfordelene, og
- at de enkelte skolers økonomi også afhænger af skolernes uddannelsesprofil og sårbarhed over for udefra kommende ændringer i søgning, indtægtsdækket virksomhed m.v.

Set under et og over årene er der dog klare indikationer på, at mellemstore skoler med en alsidig uddannelsesprofil typisk klarer sig lige så godt som store skoler. Skolesammenlægninger bør derfor primært begrundes i mulighederne for at opfylde uddannelsespolitiske mål, som omfatter faglige synergieffekter, kvalitetsforbedringer og bedre dækning af uddannelsesbehovene lokalt og regionalt gennem mere effektivt ressourceudnyttelse, herunder til styrkelse af uddannelsessteder med mindre bæredygtig selvstændig økonomi.

3. UDDANNELSESREFORMER OG UDBUDS-STYRING

De senere års uddannelsesreformer har stillet erhvervsskolerne over for nye udfordringer. Re-